

Emnenr. 12 Fylke: Vest Agder
 Tilleggsspørsmålnr. Herad: Storal
 Emne: Gamal engskultúr Bygdelag: Storal
 Oppskr. av: Grimbild B. Smuland Gard: Smuland
 (adresse): Storal G.nr. 25 Br.nr. 2

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Ordet eng myttast inn dystra
 mark, utjordslåt inn det som ligg
 rundt inn garden og ikkje er dystra.
 Skogslåt det som ligg på heidi
 eller inn i skogen inn skytta for
 garden.

Skra er ein brett rod. Den unge
 skra heiter det året etter ein har
 lagd att ein åker, so vert det den
 gamle når det vert att i seg.

"No vert denne skra so gammal at
 den må pløggast inn etc."

Tjuktung (Tjuktung) Tung, Skogstung
 Utjordslåt var det finn eller filering
 og skogstung i skogslåt.

Nemme måten for innlåt og skogslåt
 "Flarheit og lausheit."

2. Rydging.

Flarheit og var vert det rydging i
 slåttene. Er det mytjei vert det
 samla i ein haug (Røstehaug)
 og brenner det, oska vert ikkje
 brukt, men det vert mytjei gras

Bring ein slite ostekaus. Arbeidet heiter "å sø." Eller stjer ein vekte sinner og siv iopp lynn etter kvart som ein slar.

Føi skogslatt var ikkje steinur rydja vekk. Føi eng var rydja vekte dei som ikkje var større enn at dei kunde lyfta dei med hendene. På bratte gardar brukte dei for ca. 50-60 år sidan "Skimmerr" å foakta steinur på. Dei la steinar ned etter bakken, av stokkar og la skimmerr i ioppå dei og steinlasset for i sursande fart ned etter bakken.

Skimmerr var fine stokkar som var felle saman i endane med notte hakke. Dei tvo stokkane var det truggen i goop i som passet til steinurane. Når skimmerr kom nedunder og støyte på steinrypsi fall stokkane føi ein annan og dei var brenn ioppå ein for ein

3. Moserakeren eng.

Det var ikkje gjort notte med mose eng. Fløyfæ var ikkje bruket unless i tinning eller ved att leggning av åkerar.

4) Myr og vassjukt eng. Vatning

Det var ikkje gjort notte unless med vassjukt eng eller vatning.

5. Gjædsling

Eng her var gjædsle med vinter gjædsel føi gansel tid. Utslåttom ikkje unless i gansel eller no tid

- Åkerens matte fyrst på gjødsel var der se etter noter se var det helst "samvillig" som skulde på engi.
6. Fletke noter særskilt orann på eng som var gjødsel.
  7. Fletke noter regel for ein sette setehinn eller rithinn eller la åkeren. Fa - Fasig - Faeng.
  8. Det var gjødsel både haust og vår. Det vanligaste er ein våren. Ein nyttar same Reidstapi som til åkergjødsling. Det var brukt 2 tjørn ein beste ryppe medan ein spredd gjødsel utlyv og ein "smutte løv" for det meste i tinnar. Til det arbeidet brukte ein "Før-riva" den var litt i høyriva bare se omkyrte tjuktare på skaff, hovud og tinnar. Dei andre gamle Reidstapi dei gamle no høyrar dei såj om i fletke brukte var "omkyrstyngur" i forgrupp med 2 tinnar og i med 3 tinnar. Før-riva her var brukte til for ein 20-30 år sidan
  - 9.10 Det her var brukte å beite engi både vår og haust. Vårbeitinga er slutt no. Det var for forlissa si skuld at det var beite ein våren, både kyr, sauer og giter gjette lause i engi til våren var innagjørt. Det er ca 30-40 år sidan det var slutt med dette Haustbeiting er det enda

3166

Kyone skend i band. Når saime
kuntast heim foa heidi og kyone
er sette inn, gjeng saime laime
ute i engi til omens kjem.

11. Gamna iktste gjedsla utyver som
dyri la etter seg.

12. Det hev vore like i bruk med
sümarfjös, dei som tradd bygde
dei like i utkantun av jorden so
gjedsla var brukte på engi.

13. Köttera hev alltid stade i fjös.
Goindgang eller kving

14. Tuntreningar med goindar hev
bar vore brukte på stöglun. Öygarn
til ä ha saime og geiter i inn outten
Goindane var laga av bord 5-6 i
högd so dei iktste kunde hörspe
gver. Stölsane dei var spöttera
i var kveste i den inne enden
som inn skulde festa i jordi, uspe
feste inn dei saman med inn vidje
oring eller spennel. St. flytta goinda
var tjuringen sitt arbeid.

For inn 30-40 år fote det skilt med dette

15. På öygarn brukte dei fyrr dei la
seg ä stöala og triva alle osann
all dei vann, for ä skame vete
björnen

16-17-18-19-20 Stt som vete spilt inn
i desse opüsmali er iktjunde hev

21. Oake hev vore brukte og brukast
endre. Ein samlar saman oake
gjinans vinsten.

Den vete säd utyver engi i
fuktig vete inn varen

3166

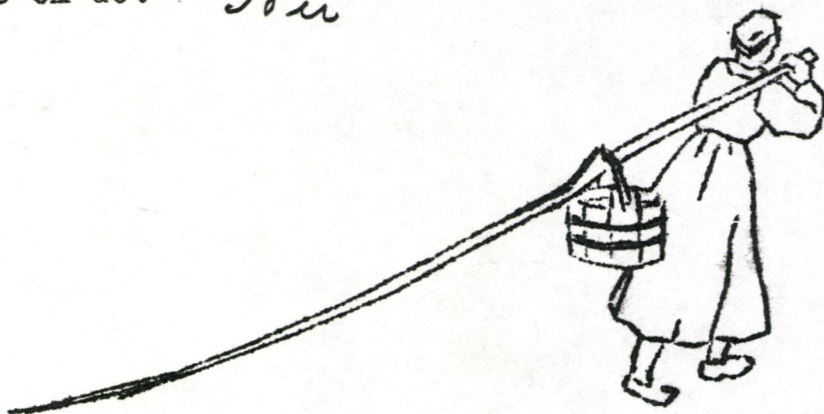
2576

NORSK ETNOLOGISK GRANSNING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampa over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det? *Nei*

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel? *Nei*

Har ein bruka kumøkk til brensel? *Nei*

Årsval, Vest Agder